EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Paisatge | Ferran Climent Costa / Josep M. Mata-Perelló (Geoparc de la Catalunya central) | Actualitzat el 12/11/2016 a les 08:00

Terrassa fluvial de Puigberenguer

INDRETS. Quan es miren ortofotografies del vol del 1945, a la zona de Puigberenguer es poden observar tres trets molt característics. Es tracta d'una zona plana, elevada i que ja en aquells anys era explotada com a pedrera; és una terrassa fluvial del Cardener.

Uns quants anys abans aquest turó ja havia començat a ensenyar alguna clau de la importància geològica, amb la troballa d'una defensa de mamut que es va poder salvar. L'activitat minera i el desconeixement probablement han produït la pèrdua de molts exemplars, però, malgrat tot, l'estudi de la fauna que s'ha anat trobant ens remet al Plistocè inferior (entre uns 2,4 i 0,7 milions d'anys enrere), i ens permet dibuixar un paisatge diferent a l'actual. Era un temps en què els mamuts convivien amb espècies ara extintes de cavalls i hipopòtams. La flora per contra, almenys en bona part d'aquesta època, sembla que podria ser més semblant a l'actual amb nenúfars i bogues a l'aigua i boscos de ribera amb pollancres, salzes, freixes, oms... Aurons blancs, roures i lledoners podrien trobar-se també per l'entorn, més enllà dels marges del riu, donant pas a zones obertes, amb vegetació de caràcter mediterrani.

Les terrasses fluvials són morfologies del paisatge, de superfície plana, extensió variable i delimitades per un escarpament. Són dipòsits de graves, però també argiles i sorra, transportats pels rius en èpoques de fortes pluges i acumulats principalment en els cursos mitjans en moments en què els factors climàtics i geològics ho permetien. Sota altres condicions, el mateix riu adoptava un caràcter erosiu i s'encaixava deixant, a vegades, la terrassa fluvial penjada com un testimoni de la cota a la qual havia estat. Aquests processos s'han repetit diverses vegades al llarg dels últims 2,6 milions d'anys (Plistocè i Holocè) dels quals han quedat força testimonis dins el Geoparc, al llarg dels trams mitjans del Cardener, el Llobregat i alguns dels afluents, en municipis com Manresa, Sallent, Balsareny, Sant Joan de Vilatorrada, Artés... Les diferents terrasses del Geoparc són part del nostre patrimoni geològic i formen un conjunt excel·lent per explicar aquest tipus de morfologies i com, a causa de la classificació natural que fa el riu amb els sediments que transporta, algunes han estat objecte d'explotació per obtenir àrids.

[despiece]**Nom:** Terrassa fluvial de Puigberenguer.
Situació: Al límit nord-oest de Manresa, sobre la riba esquerra del Cardener. S'hi pot accedir des de diferents punts, a través dels carrers que el circumval·len.
Situació geològica: La terrassa se situa a 80-90 m sobre el nivell actual del Cardener, discordant respecte els sediments vermells suprajacents de la formació Artés.
Procedència del nom: Rep el nom del turó que defineix, documentat ja des del s. XIII.
Trets geològics: L'activitat minera com a gravera i la posterior urbanització de part del turó ha fet que només quedin afloraments en indrets concrets. Les restes d'edificacions, tremuges, etc. permeten vincular-ho a l'explotació de recursos naturals.
Materials geològics: Principalment graves, però en general a les terrasses fluvials hi poden haver nivells de gresos i argiles intercalats.
Edat de formació: Entre 2,4 i 0,8-0,7 milions d'anys, al Plistocè inferior.
Curiositats: Algunes de les restes de mamuts (defenses i molars) trobats en aquesta i altres

terrasses del Geoparc es poden veure al Museu de Geologia Valentí Masachs i el Museu Comarcal de Manresa.[/despiece]